

Витална је ствар та српско-црногорска правда. Иако више нема српско-црногорске државе, она опстаје. Не можете да јој побегнете ни преко океана. Ето, Жарко Лаушевић је ухапшен у Њујорку и ускоро ће вероватно да буде изручен Београду. По потерници коју је за њим расписала Србија и Црна Гора.

Такође, српско-црногорска правда много је утицајнија од српске правде. Србија је, рецимо, расписала међународне потернице за неколико особа. Политичке коректности ради, назовимо их „лидерима косовских Албанаца“. Једна од тих особа је Агим Чеку. По тој потерници, он је недавно ухапшен у Бугарској. Али је недуго потом – као и претходних неколико пута – пуштен на слободу. А Лаушевића и даље не пуштају.

Додуше, постоји још једна битна разлика између Чекуа и Лаушевића. Првом је посао био нож, а другом "Нож". Агим је ножем и сличним алаткама правио "државу", а Жарко је улогом у "Ножу" по роману Вука Драшковића ставио тачку на своју глумачку каријеру. И шта се догодило? Војник Агим Чеку није изручен Србији, а глумац Жарко Лаушевић по свој прилици хоће, иако бисмо, поштено говорећи, сви више волели да је обрнуто. Но, не треба журити са закључцима и теоријама завере. Можда то нису двоструки стандарди, неправда и антисрпство? Можда би и Агим Чеку, да је којим случајем глумац, сигурно био предат нашој држави.

Да смо били паметни, својевремено бисмо угурали Чекуа у неколико филмова. Оних давних седамдесетих и осамдесетих, док је филмска индустрија СФРЈ била у пуном замаху. Агим је тада био војник ЈНА, могао је макар да статира. Тек толико да бисмо сада могли да га прогласимо глумцем. И много аргументованије захтевамо од Бугара да нам га изруче. Не би тада смели да га пунте на слободу. Видите да ни силним Американцима не пада на памет да ослобађају Лаушевића. Мислите да би евроинтегрисани Бугари смели да се оглуше о међународно право, кад ни Американци не смеју? Нормално да не би!

Па би се онда Владимир Вукчевић и Бруно Векарић ових дана бавили Чекуом, уместо што се баве српским новинарима.

Шалу и глуму на страну, случај Жарка Лаушевића открива суштинску неспособност "међународне заједнице". Неспособност да се носи с појмом у који се заклиње – правдом.

Да "међународна заједница" поштује право и правду, поштовала би га увек. Па и кад је реч о војнику Агиму. Штавише, војнику који је током деведесетих учествовао у неколико ратних сукоба на балканским просторима. И то сваки пут на страни паравојне формације, а против легалне војске. И то увек у операцијама које су доводиле до великих цивилиних жртава и у којима су вршени озбилјни ратни злочини. Када једна држава изда потерницу за војником толико сумњивог "си-вија", свака друга држава морала би да је поштује. Самим тим, да га испоручи. Овако, потернице оптерећују само глумце. Или студенте. Никако и војнике крвавих руку.

Једнако неспособна је и српска држава. Она која није ни знала да и даље тражи Жарка Лаушевића међународном потерницом. Вест о Лаушевићевом хапшењу затекла је у чуду не само јавност, него и одговорне државне органе. Ваљда су зато неки међу њима давали тако чудне и потпуно неприличне изјаве. На пример, државни секретар Министарства правде, бивши "отпораш" Слободан Хомен. О Лаушевићу, који је пре 16 година убио двојицу младића у подгоричком кафићу, Хомен каже:

- Жао ми је породица погинулих и што је икада дошло до тог кривичног дела. Жао ми је и младог и квалитетног глумца коме је живот упропашћен због нечега што се десило током несрећних 90-их година у којима је владало лудило и безумље – изјавио је Хомен "Блицу".

Постоје прилике за политичку промоцију и политичке поене. Али, ово свакако није једна од њих. Некако, није лепо користити Лаушевићев случај за подсећање на "несрећне деведесете". Подсећање у стилу: "Зар нисте захвални мени и мом Отпору што нас је спасио таквих 90-их?" Испада, малтене, да кобне туче и убиства у подгоричком кафићу не би ни било, да није било Милошевића и да том деценијом није "владало лудило и безумље". Којих сада, разуме се, захваљујући Хомену и друговима више нема, а Србија је рајска башта без лудила, туча и убистава.

Ако сте државни секретар Министарства правде, а све што имате да кажете је да вам је много жао жртава, али да су за све криве „деведесете“, онда је боље да не кажете ништа!

Случај Жарка Лаушевића је неспорна трагедија. Двојице младића више нема, а Лаушевићев живот је разорен. Два суђења нису помогла да се случај довољно расветли. Бројна питања остају. Да ли су те вечери он и његов брат само бранили своје животе? Или су искористили прекомерну силу? Да ли је затворска казна коју је одлежао била примерена? Или преблага? Да ли је накнадна, драстично повећана казна, оправдана, или само иживљавање Врховног суда у међувремену осамостаљене Црне Горе?

Одговоре на ова питања захтева правда, а даје их право. Али, Србија у овом тренутку није дорасла праву и правди. А нема ни од кога да научи како да се носи с њима. Јер, они ка којима интеграционо хитамо, изгледа да су још гори од нас.